

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พัฒนาการของเมืองศรีสัชนาลัยตั้งแต่กลางพุทธศตวรรษที่ 17 ถึง กลางพุทธศตวรรษที่ 22
ชื่อนักศึกษา	นายชูศักดิ์ เติถียรพัฒน์โนคม
สาขาวิชา	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ภาควิชา	ประวัติศาสตร์
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีความมุ่งหมายในการศึกษา พัฒนาการและความสำคัญของเมืองศรีสัชนาลัย ในช่วงระหว่างกลางพุทธศตวรรษที่ 17 ถึงกลางพุทธศตวรรษที่ 22 ซึ่งเป็นช่วงที่เมืองศรีสัชนาลัยนี้ มีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งความสำคัญที่มีต่ออาณาจักรสุโขทัยและอาณาจักรอยุธยา โดยมีปัจจัยต่างๆ ที่เกื้อหนุนให้เกิดความสำคัญ ทั้งปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ศาสนาและวัฒนธรรม ตลอดจนทางด้านการเมืองการปกครอง

ในด้านเศรษฐกิจเมืองศรีสัชนาลัยสำคัญต่ออาณาจักรสุโขทัยในการเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำของอาณาจักร ที่สำคัญโดดเด่นคือ การเป็นศูนย์กลางการผลิตและการค้าเครื่องปั้นดินเผาสังคโลก ซึ่งมีความสำคัญทั้งต่ออาณาจักรสุโขทัยและอาณาจักรอยุธยา

ในด้านศาสนาเมืองศรีสัชนาลัยมีความสำคัญต่ออาณาจักรสุโขทัยและบริเวณใกล้เคียง ในการเป็นเมืองศูนย์กลางทางศาสนาและพิธีกรรม โดยเฉพาะเป็นเมืองศูนย์กลางในการศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

ในด้านการเมืองการปกครอง เมืองศรีสัชนาลัย เป็นเมืองสำคัญทางยุทธศาสตร์ทั้งต่ออาณาจักรสุโขทัยและอาณาจักรอยุธยา โดยในสมัยสุโขทัยเมืองศรีสัชนาลัยมีฐานะความสำคัญเป็นเมืองหลวงคู่กับเมืองสุโขทัย และเป็นเมืองอุปราชอีกด้วย สมัยอยุธยา เมืองศรีสัชนาลัยดำรงฐานะเป็นเมืองถูกหลวงร่วมกับหัวเมืองเหนืออื่นๆ ในการเป็นเมืองหน้าด่านต่อต้านการขยายอำนาจของอาณาจักรล้านนาและพม่า

Thesis Title	The Rise and Decline of Si Satchanalai From the Twelfth to Sixteenth Centuries.
Name	Chusak Satiennattanon
Concentration	History of Southeast Asia
Department	History
Academic Year	2000

Abstract

The purpose of this thesis is to study the historical development of Si Satchanalai from its rise as an important Thai city in the twelfth to its decline in the sixteenth centuries. The significance of this ancient Thai city lies in the fact that it often played a pivotal role in the history of both Sukhothai and Ayutthaya. Si Satchanalai thrived on a combination of factors, for instance, its strategic position, its economic base, and its prominence as a ceremonial as well as administrative centres.

Economically, Si Satchanalai served more or less like a source of wealth for both the kingdoms of Sukhothai and Ayutthaya, being the production centre for the well-known Sangkhalok wares, which were exported to neighbouring countries. Epigraphic and historical records together with numerous archaeological remains, provide clear evidence for the conclusion that this city was a ceremonial centre and the seat of Buddhist learning.

Si Satchanalai, throughout its long existence, remained as important in the Sukhothai period, when it was a seat of viceroyalty, as in the Ayutthaya period, when it was given the status of muang lukluang, or “City of Royal Son.” This is because it functioned as an important muang na dan, or “front-line city” guarding against the expanding kingdoms of Lan Na and Ava Burma.